

ФАРМАЦИЯ КАЗАХСТАНА

2020

11-12

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ЦЕНТР ЭКСПЕРТИЗЫ**
лекарственных средств и медицинских изделий

ФАРМАЦИЯ КАЗАХСТАНА

НАУЧНЫЙ И ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Ежемесячное издание для работников органов управления здравоохранением, в том числе фармацевцией, врачей, провизоров, фармацевтов и широкого круга специалистов, работающих в сфере обращения лекарственных средств, изделий медицинского назначения и медицинской техники, сотрудников медицинских вузов и колледжей.

Журнал входит в Перечень изданий, рекомендуемых Комитетом по контролю в сфере образования и науки Министерства образования и науки Республики Казахстан для публикации результатов научной деятельности, индексируется в РИНЦ.

ОСНОВНЫЕ РАЗДЕЛЫ:

- Законы и нормативные правовые документы, регламентирующие сферу обращения лекарственных средств.
- Актуальная информация о лицензировании, регистрации, сертификации и стандартизации лекарственных средств, оперативные материалы Фармакологического и Фармакопейного центров Минздрава РК.
- Анализ фармацевтического рынка республики и стран СНГ, тенденций и проблем его развития.
- Новости медицины и фармации, клинической фармакологии, поиск, исследования и эксперименты в области разработки и создания новых эффективных медицинских препаратов, в том числе отечественного производства.
- Мнение специалистов и экспертов о лекарственных препаратах, презентация фармацевтических и медицинских компаний и их продукции, а также широкое освещение практической деятельности аптечных организаций и медицинских центров.
- Материалы по истории медицины и фармации республики.
- Консультации специалистов по вопросам, касающимся фармации, регистрации и перерегистрации лекарственных средств, медицинской техники и изделий медицинского назначения.

ПОДПИСКА НА 2021 ГОД

Регион: **город**

1 месяц – 768,30

3 месяца – 2 304,90

6 месяцев – 4 609,80

12 месяцев – 9 219,60

Регион: **район/село**

1 месяц – 772,60

3 месяца – 2 317,80

6 месяцев – 4 635,60

12 месяцев – 9 271,20

ТАРИФЫ НА РАЗМЕЩЕНИЕ РЕКЛАМЫ:

Полноцветная обложка
(20,5x27,9 см, А4 формат) – 70 350 тенге.

Полноцветный вкладыш
(20,5x27,9 см, А4 формат) – 64 630 тенге.

При размещении рекламного модуля
необходимо наличие разрешения на рекламу.

Оформить подписку на журнал можно в любом отделении связи АО «Казпочта», в головном офисе РГП на ПХВ «Национальный центр экспертизы лекарственных средств и медицинских изделий» в г. Нур-Султан, редакции (территориальный филиал НЦЭЛС в г. Алматы), отделениях почтовых операторов – ТОО «Эврика-Пресс», ТОО «Агентство «Евразия Пресс» (в том числе для подписчиков из Российской Федерации).

По вопросам подписки, публикаций и размещения рекламных материалов обращаться по телефонам:

+7 (727) 273 03 73, +7 (747) 373 16 17

pharmkaz@dari.kz

www.pharmkaz.kz

Подписной индекс издания: 75888

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясының
қазақ және орыс тіліндегі III томы жарыққа шықты

Вышел в свет III том Государственной фармакопеи
Республики Казахстан на казахском и русском языках

Pharmkaz.kz – это достоверная информация о рынке лекарств и медицинских изделий, состоянии фармацевтического рынка Казахстана и других стран, нормативные правовые акты МЗ РК, данные о побочных действиях лекарственных средств и медицинских изделий, рекомендации специалистов, публикация результатов научных исследований казахстанских и зарубежных ученых в области фармации, клинической фармакологии и практической медицины, обсуждение фармакопейных статей, новости фармацевтических компаний, электронные версии журнала «Фармация Казахстана».

**Ежемесячный журнал о рынке лекарственных средств
и медицинских изделий**

**РГП на ПХВ «Национальный центр экспертизы лекарственных средств
и медицинских изделий» Комитета медицинского и фармацевтического контроля
Министерства здравоохранения Республики Казахстан**

Редакционный совет

Р.М. Абдуллабекова (Казахстан)
Виталис Бриедис (Литва)
А.И. Гризодуб (Украина)
Н.Т. Джайнакбаев (Казахстан)
Милан Земличка (Чешская Республика)
Анна Мальм (Польша)
Р.С. Кузденбаева (Казахстан)
М.К. Мамедов (Азербайджан)
Е.В. Матвеева (Украина)
Б.К. Махатов (Казахстан)
И.А. Наркевич (Россия)
Т.М. Нургожин (Казахстан)
Д.А. Рождественский (Россия)
Росс Самир Анис (США)
В.Ю. Сергеев (Россия)
Э. Станкевичюс (Литва)
Елена Л. Хараб (США)
А.Б. Шукирбекова (Казахстан)

Редакционная коллегия

У.М. Датхаев
М.И. Дурманова
П.Н. Дерябин
Н.А. Жуманазаров
И.Р. Кулмагамбетов
В.Н. Локшин
А.У. Тулегенова
З.Б. Сакипова
Ж.А. Сатыбалдиева

Адрес редакции:

050004, РК, г. Алматы,
пр. Абылай хана, 63, оф. 215,
тел.: +7 (727) 273 03 73,
+7 (747) 373 16 17 (WhatsApp).
E-mail: pharmkaz@dari.kz;
веб-ресурс: www.pharmkaz.kz.

Территория распространения

Казахстан, Россия, Украина,
Узбекистан, Кыргызстан,
Беларусь, Азербайджан,
Латвия, Литва,
Пакистан, Турция

Журнал зарегистрирован
Министерством культуры,
информации и общественного согласия
Республики Казахстан.

Свидетельство об учетной регистрации
№3719-Ж от 19.03.2003 г.

Контактные телефоны:

+7 (727) 273 03 73, +7 (747) 373 16 17.

Подписной индекс: 75888

Ответственность за рекламу несет рекламодатель.

Мнение редакции может не совпадать с мнением автора.

Перечень изданий, рекомендуемых Комитетом по контролю в сфере образования и науки Министерства образования и науки Республики Казахстан для публикации основных результатов научной деятельности (приказ Комитета от 10.07.12 г., №1082), индексируется в РИНЦ (на платформе научной электронной библиотеки elibrary.ru).

В журнале используются фотоматериалы и изображения из открытых интернет источников.

СОДЕРЖАНИЕ

ОФИЦИАЛЬНЫЙ ОТДЕЛ..... 3

ПОИСК. ИССЛЕДОВАНИЯ. ЭКСПЕРИМЕНТ

АБДРАХМАНОВА Г.М., ИВАСЕНКО С.А., ШАКАРИМОВА К.К., АХМЕТОВА С.Б.,
ПОЛЕСЗАК Е., КУКУЛА КОХ В., ИШМУРАТОВА М.Ю., ЛОСЕВА И.В. Получение
и антимикробная активность ультразвуковых экстрактов листьев селитрянки Шобера..... 19

КИЗАТОВА М.Ж., САМАХУНОВА М.Р. Зародыши пшеницы (*Triticum germinis*) как
источник биологически активных веществ для разработки лекарственных средств..... 25

ТУРАР А.Ж., КИЗАТОВА М.Ж. Рисовая мука (рисовые отруби) как источник
биологически активных веществ..... 30

ОБЩЕСТВЕННОЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

ЖУСУПОВА Г.К., УТЕПОВА Д.Б., ЖАЛДЫБАЕВА С.С., ОРАЗОВА Ф.Ұ. Анализ
потребления самых востребованных антибиотиков системного действия..... 36

Л.Г. МАКАЛКИНА, А.Н. ИХАМБАЕВА, Н.Т. АЛДИЯРОВА, С.Б. АКШАЛОВ,
А.М. МОЛДАҒАЛИ. Результаты анкетирования родителей/опекунов по выявлению уровня
информированности населения об устойчивости возбудителей к антибиотикам аннотация..... 43

Р.С. КУЗДЕНБАЕВА, Л.Г. МАКАЛКИНА, А.Н. ИХАМБАЕВА, Н.Т. АЛДИЯРОВА,
С.Б. АКШАЛОВ. Доступность антибактериальных средств в Республике Казахстан..... 48

С.К. КАРАБАЛИН, Б.Е. АХМЕТОВА. Дәріхана мекемелері қызметкерлерінің еңбек ету
қауырттылығын бағалау..... 55

КЛИНИЧЕСКАЯ МЕДИЦИНА И ФАРМАКОЛОГИЯ

АХМАДИЕВА К.Е., ДАУРЕНБЕКОВА Ш.М. Амбулаторлық жағдайда өкпенің
созылмалы обструктивті ауруының өршу кезеңіндегі антибактериалдық терапиясы..... 45

A.B. ASSEMOV, A.B. SADYKOVA, G.R.SATTAROV. Negative sides of azithromycin usage
in treatment of SARS-COV-2..... 63

E.A. ALIMBEKOV, F.E. KAYUROVA, B.M. MUKANOV, D. BAGDAT. Overview of surgical
suture materials..... 68

ТЕХНОЛОГИЯ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО ПРОИЗВОДСТВА

B.M. KUDAIBERGENOVA, B.SH. ORYNBEK, T.S. SADUAKASKYZY. Study of the composition
of the ointment with extract *Artemisia Rupestris* L..... 74

A.T. МАМУРОВА, С.Т. НАЗАРБЕКОВА, Р.О. РЫСКУЛБЕКОВА, Н.З. АХТАЕВА,
Б.Б. ОСМОНАЛИ. Түркістан облысы түлкібас ауданындағы арыс өзені жайылмасының
есімдік жабынында кездесетін *Glycyrrhiza Uralensis* L. дәрілік есімдігінің ботаникалық
ерекшеліктері..... 78

УДК 76.31.29, 76.01.11

К.Е. АХМАДИЕВА¹, Ш.М. ДАУРЕНБЕКОВА¹,¹Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы, Шымкент қ.

АМБУЛАТОРЛЫҚ ЖАҒДАЙДА ӨКПЕНІҢ СОЗЫЛМАЛЫ ОБСТРУКТИВТІ АУРУЫНЫҢ ӨРШУ КЕЗЕҢІНДЕГІ АНТИБАКТЕРИАЛДЫҚ ТЕРАПИЯСЫ

Трахеобронхиалды жолдардың инфекциялары мен атмосфералық поллютанттар ӨСОА-ның жиі өршуін тудырады, бірақ 20-30% жағдайда себепін анықтау мүмкін болмайды [2,3]. Зерттеулерде көрсетілгендей, бронхоскопиялық әдіспен алынған материалда 50%-дан астам науқаста төменгі тыныс алу жолдарында бактериялардың жоғары концентрациялары анықталған. [4,5]

АҢДАТПА

Өкпенің созылмалы обструктивті ауруының өршу кезеңіндегі науқастарға антибиотик тағайындауға аурудың өршуіне алып келген бактериалдық фактор негіз болады. ӨСОА-ның өршуін емдеуде антибиотиктерді ұтымды қолдану науқастың клиникалық жағдайын жақсартып қана қоймай, мемлекетке фармакоэкономикалық жағынан да тиімді болады.

Түйін сөздер: Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы, ӨСОА, фармакоэкономика, антибиотиктер.

ӨЗЕКТІЛІГІ

Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы (ӨСОА) – ауа ағынының тұрақты шектелуі мен сипатталатын, әдетте тыныс алу жолдарына және өкпе тіндеріне зақымдаушы бөлшектер мен газдардың ұзақ әсер етуі салдарынан туындаған созылмалы

қабыну реакциясы болып табылады.

Асқынулар мен коморбидті жағдайлар аурудың ажырамас бөлігі болып табылады және клиникалық көрініс пен болжамға айтарлықтай әсер етеді. [1] ӨСОА-ның өршу кезеңінде көбіне мына 3 микроорганизмдер тудырады: *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae* және *Moraxella catarrhalis* [2,3,6]. ӨСОА-ның өршуінде 25-30% вирустық инфекциялар тудыруы мүмкін [8,9]. Соның ішінде ең көбі риновирустар, грипп, парагрипп және респираторлы-синцитиальді вирустар болып табылады (кесте-1). [7,10] ӨСОА-ның өршуін емдеуде антибиотиктерді ұтымды қолдану – дискуссия көзі болып табылады. Антибактериальді терапияға қарсы аргумент болып табылатыны – бронхтардың шырышты қабатының қабыну процесі, сондықтан да этиотропты емсіз де тез арада ремиссия көрініс береді. [11]

ЗЕРТТЕУ МАҚСАТЫ

Амбулаторлық жағдайда ӨСОА-ның өршуі кезінде қолданылған антибактериалдық емнің клиникалық жағдайы және фармакоэкономикалық жағынан ұтымдылығын бағалау.

МАТЕРИАЛДАР МЕН ТӘСІЛДЕР

Зерттеу Шымкент қаласының тұрғындар жағынан (тұрғындарды тіркеу регистрінде – 58 504) ең үлкен емханалардың бірі №5 Қалалық емханада жүргізілді. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруымен диспансерлік есепте тұрған науқастардың (20-90 жас аралығында) 364 амбулаторлық картасына талдау жасалынды, орташа жас 55,7±5,3 жыл. Олардың ішінде ерлер – 68%, әйелдер – 32%. Соның ішінде күндізгі стационарда ӨСОА өршуі кезінде 2019 жылдың қаңтар айынан 2020 жылдың қыркүйек айлары арасында ем қабылдаған науқастардың 196 карталары қарастырылды. Науқастарға күндізгі стационарда тағайындалған

антибиотиктерге байланысты 3 түрлі фармакологиялық кешен құрылды. (Кесте-2). Науқастар 7 күн емделіп, дәрілік заттың құны, 1 тәулікте кеткен құны және жалпы құны (Кесте-3) ескеріліп, диаграммада берілді. Науқастардың клиникалық жағдайын, яғни ентігу дәрежесін mMRC әдісімен, шағымдарын САТ-тест сауалнама көрсеткіштерімен (балл), өкпе функциясын спирометриялық көрсеткіштері ОФВ1 (%) бойынша емнің алғашқы күнінде жіне 7-ші күнінде анықтап.

ҚОРЫТЫНДЫ

Біздің зерттеуіміз көрсеткендей ӨСОА өршу кезеңінде алынған үш топтың (цефалоспориндер, фторхинолондар және азалидтер) ішінде фторхинолондар тобынан левофлоксацинді қолданғанда, клиникалық эффектісі жөнінен ең тиімді болды, ал емге кеткен шығын көлемінен (бір реттік ӨСОА өршу кезіндегі науқасқа кеткен шығын – 6 723 теңге) екінші орында болып табылды.

Кесте-1 – ӨСОА өршуінің инфекциялық себептері [27]

Себептер арасындағы үлес, %	Қоздырғыштар	Патогендер арасындағы үлес, %
Бактериялар		
40-50	Жіпшетәрізді Haemophilus influenza	20-30
	Streptococcus pneumoniae	10-15
	Moraxella catarrhalis	10-15
	Pseudomonas spp.	5-10 ӨСОА-ның ауыр ағымында, бронхоэктаздардың болуында және жиі өршулердің болуы кезінде
	Enterobacteriaceae	5-10 ӨСОА-ның ауыр ағымында және жиі өршулердің болуы кезінде
Вирустар		
30-40	Риновирустар	20-25
	Парагрипп вирусы	5-10
	Грипп вирусы	5-10
	Респираторлы-синцитиальді вирус	5-10
	Коронавирус	5-10
	Аденовирус	3-5
Атипті бактериялар		
5-10	Chlamydia pneumoniae	3-5
	Mycoplasma pneumoniae	1-2

Кесте-2 – ӨСОА өршуі кезеңіндегі тағайындалған антибиотик бойынша фармакологиялық кешендерге (ФК) жіктеу

№	ДЗ атауы	Шығару пішіні	Күніне қолданатын ДЗ мөлшері	ДЗ бір данасының құны	Тәуліктік құны	Емдеу мерзімінде қолдан ДЗ-ның саны	Жалпы құны
Фармакологиялық кешен							
1	Дексаметазон, 4 мг	Амп.	2	79,34	158,68	14	1110,76
2	Эуфиллин 2,4%, 5.0	Амп.	1	15,84	15,84	7	110,88
3	Натрий хлорид 0,9%, 100.0	Фл.	1	110,0	110,0	7	770,0
4	Амбро, 15 мг, 2,0	Амп.	2	107,59	215,18	14	1506,26
5	Левифлоксацин	Фл.	2	115,2	230,4	14	3225,6
	Барлығы						6723,5
Фармакологиялық кешен							
1	Дексаметазон, 4 мг	Амп.	2	79,34	158,68	14	1110,76
2	Эуфиллин 2,4%, 5.0	Амп.	1	15,84	15,84	7	110,88
3	Натрий хлорид 0,9%, 100.0	Фл.	1	110,0	110,0	7	770,0
4	Амбро, 15 мг, 2,0	Амп.	2	107,59	215,18	14	1506,26
5	Цеф III	Фл.	2	155,88	311,76	14	2182,32
	Барлығы						5680,22
Фармакологиялық кешен							
1	Дексаметазон, 4 мг	Амп.	2	79,34	158,68	14	1110,76
2	Эуфиллин 2,4%, 5.0	Амп.	1	15,84	15,84	7	110,88
3	Натрий хлорид 0,9%, 100,0	Фл.	1	110,0	110,0	7	770,0
4	Амбро, 15 мг, 2,0	Амп.	2	107,59	215,18	14	1506,26
5	Метронидазол, 100,0	Фл.	2	124,68	249,36	14	3491,04
	Барлығы						6988,94

Кесте-3 – Науқастардың клиникалық жағдайын бағалау

Фармакотерапиялық кешендердің атауы	Еңтігу дәрежесін mMRC әдісімен дәрежесін анықтау	САТ-тест сауалнама көрсеткіштері бойынша (балл)	Спирометриялық көрсеткіштері ОФВ1, %
ФК-1 (левифлоксацин)	1,8	22,9	61,0
ФК-2 (Цеф 3)	1,4	20,6	67,7
ФК-3 (метронидазол)	1,6	22,0	62,4

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1 Хроническая обструктивная болезнь легких. Клинические рекомендации. – Москва: Российское респираторное общество, 2018, 76 с.

2 Veeramachaneni S.B., Sethi S. Pathogenesis of bacterial exacerbations of COPD. – COPD. – 2006. – №3. – С. 109-115.

3 White A.J., Gompertz S., Stockley R.A. Chronic obstructive pulmonary disease, 6: The aetiology of exacerbations of chronic obstructive pulmonary disease. – BMJ Journal Thorax. – 2003. – №58. – P. 73-80. DOI: 10.1136/thorax.58.1.73.

4 Monso E., Ruiz J., Rosell A. et al. Bacterial infection in chronic obstructive pulmonary disease: A study of stable and exacerbation outpatients using the protected spe cimen brush. Am. J. Respir. Crit. Care Med. – 1995. – №152. – P. 1316-1320.

5 Pela R., Marchesani F., Agostinelli C. et al. Airways microbial flora in COPD patient in stable clinical conditions and during exacerbations: A bronchoscopic investigation. – Monaldi Archives for Chest Disease. – 1998; 53: 262-267.

6 Sethi S., Evans N., Grant B.J.B., Murphy T.F. New strains of bacteria and exacerbations of chronic obstructive pulmonary disease. – N.Engl. J. Med. – 2002. – №347. – P. 465-471.

7 Soler N., Torres A., Ewig S. et al. Bronchial microbial patterns in severe exacerbations of chronic obstructive

pulmonary disease (COPD) requiring mechanical ventilation. – American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine. – 1998. – 157. – P. 1498-1505.

8 Ball P., Harris J.M., Lowson D. et al. Acute infective exacerbation of chronic bronchitis. – International Journal of Medicine. – 1995. – №88. – P. 61-68.

9 Papi A., et al. Infections and airway inflammation in chronic obstructive pulmonary disease severe exacerbations. – Am. J. respire. Crit. Care Med. – 2006. – №173 (10). – P. 1114-1121.

10 Seemungal T., Donaldson G.C., Breuer J/ et al. Rhinoviruses are associated with exacerbations of COPD. – European Respiratory Journal – 1998. – №12 (suppl. 28). – 298 p.

11 Hirschmann J.V. Do bacteria cause exacerbations of COPD? [Electronic resource]: <https://www.researchgate.net/publication/5362944>.

К.Е. Ахмадиева¹, Ш.М. Дауренбекова¹,
¹Южно-Казахстанская медицинская академия, г. Шымкент

АНТИБАКТЕРИАЛЬНАЯ ТЕРАПИЯ В ПЕРИОД ОБОСТРЕНИЯ ХРОНИЧЕСКОЙ ОБСТРУКТИВНОЙ БОЛЕЗНИ ЛЕГКИХ В АМБУЛАТОРНЫХ УСЛОВИЯХ

Резюме: Основанием для назначения антибиотиков больным в период обострения хронической обструктивной болезни легких (ХОБЛ) является бактериальный фактор, в большинстве случаев приводящий к обострению заболевания. Рациональное применение антибиотиков в процессе лечения обострений ХОБЛ не только стабилизирует и улучшит клиническое состояние больного, но и станет экономически выгодным в плане закупа лекарственных средств для всей государственной системы здравоохранения Казахстана.

Ключевые слова: Хроническая обструктивная болезнь легких, ХОБЛ, фармакоэкономика, антибиотики, лекарственные средства.

K.E. Akhmadieva¹, SH.M. Daurenbekova¹,
¹South Kazakhstan Medical Academy, Shymkent c.

ANTIBACTERIAL THERAPY IN THE PERIOD OF EXACERBATION OF CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE IN OUTPATIENT SETTINGS

Resume: The reason for prescribing antibiotics to patients in the period of exacerbation of chronic obstructive pulmonary disease is a bacterial factor that led to an exacerbation of the disease. Rational use of antibiotics in the treatment of COPD exacerbations will not improve the patient's clinical condition, but will also be beneficial to the state.

Keywords: Chronic obstructive pulmonary disease, COPD, pharmacoeconomics, antibiotics.

